

Stadsbyggnadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2025-09-25

Diarienummer:
KSN-2025-02700

Handläggare:
Rickard Hultberg

Revidering av Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Uppsala kommun gällande tillsyn enligt LSO samt tillsyn och tillstånd för brandfarliga och explosiva varor enligt LBE

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** revidera Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Uppsala kommun enligt bilaga 1.

Ärendet

Uppsala kommun är ansvarig för att utöva tillsyn enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) samt för att utöva tillsyn och hantera tillståndsgivning för brandfarlig vara enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE).

Tillsyn av brandskydd enligt LSO samt tillsyn och tillståndsgivning för brandfarlig vara enligt LBE hanteras av den gemensamma räddningsnämnden för Tierps kommun, Uppsala kommun och Östhammars kommun, där Uppsala är värdkommun.

Ansaret för tillsyn av brandskydd enligt LSO samt tillsyn och tillståndsgivning för brandfarliga och explosiva varor enligt LBE på den verksamhet som utförs i Uppsala kommun under räddningsnämnden föreslås flyttas från räddningsnämnden till plan- och byggnadsnämnden i Uppsala kommun. Den verksamhet som berörs bedrivs för närvarande av räddningstjänsten, Uppsala brandförsvär.

Överföringen av ansvaret till plan- och byggnadsnämnden görs för att undvika jävsituationer. Överföringen av ansvaret begränsas till tillsyn och tillståndshantering i Uppsala kommun. I övriga kommuner som ingår i den gemensamma räddningsnämnden planeras motsvarande överföring.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsbyggnadsförvaltningen och Uppsala brandförsvaret. Plan- och byggnadsnämnden har berett ärendet den 25 september 2025. Räddningsnämnden har informerats om ärendet den 24 september 2025.

Föredragning

Uppsala brandförsvaret har idag till uppgift att hantera tillsyn enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) samt tillsyn och tillståndsgivning för brandfarliga och explosiva varor enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE). Uppsala brandförsvaret har hanterat tillsyn och tillstånd även för sin egen verksamhet. Brandförsvaret har dock bedömt att det innebär en risk för en jävsituation om myndigheten utför tillsyn enligt LSO och utfärdar tillstånd enligt LBE i den verksamhet som den själv bedriver. Brandförsvaret har därför ställt en fråga till stadsbyggnadsförvaltningen om plan- och byggnadsnämnden kan överta denna tillsyn och tillståndsgivning för brandförsvarets egna verksamheter.

De lagar som berörs av ändringen är följande: Dels lagen (203:778) om skydd mot olyckor (LSO), som ställer krav på att kommuner ska ha tillsyn över att enskilda följer denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen. Dels lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE), som ställer krav på att den som hanterar, överför, importerar eller exporterar explosiva varor och den som yrkesmässigt eller i större mängd hanterar brandfarliga varor ska ha tillstånd till det. Frågor om tillstånd ska prövas av den kommun där hanteringen ska bedrivas. Tillståndsmyndigheten har, inom sitt verksamhetsområde, tillsyn över att lag, föreskrifter och beslut som meddelats i anslutning till denna följs.

För närvarande bedriver räddningsnämnden inte någon formell tillsyn enligt LSO på sina anläggningar. Uppsala brandförsvaret har bedömt att ansvariga för verksamheterna har sådan kunskap att brandskyddet kan förväntas vara i den nivå som föreskrivs enligt LSO. Uppsala brandförsvaret har dock kommit fram till att tillsyn enligt LSO bör göras även på räddningstjänstens egna verksamheter och lokaler. Frågan om eventuellt jäv har då kommit upp. Brandförsvaret bedömer att det föreligger en jävsituation och önskar därmed att tillsynen bedrivs av annan nämnd i kommunen.

De verksamheter som berörs av tillsyn enligt LSO är Uppsala brandförsvarets brandstationer samt övriga verksamheter som bedrivs i anslutning till brandstationerna (sovrut för personal i jour, kontorslokaler, övningsfält med mera).

Uppsala brandförsvaret hanterar för närvarande tillstånd för brandfarliga och explosiva varor enligt LBE för sina egna verksamheter. I likhet med situationen för tillsyn enligt LSO bedömer Uppsala brandförsvaret att det föreligger en jävsituation även för tillståndsgivning enligt LBE. Brandförsvaret önskar därmed att även tillståndsgivning för brandförsvarets verksamheter bedrivs av annan nämnd i kommunen.

De varor som berörs är sådana som används i verksamheten på brandförsvarets övningsfält samt drivmedelsförråd för utryckningsfordon.

Plan- och byggnadsnämnden utövar för närvarande ingen tillsyn enligt LSO eller tillsyn eller tillståndshantering enligt LBE. Stadsbyggnadsförvaltningen har en bred tillsynsverksamhet för tillsyn enligt plan- och bygglagen (2010:900) och därtill hörande lagar. Exempel på tillsynsområden är:

- Olovligt byggande

- Ovårdade tomter
- Obligatorisk ventilationskontroll (OVK)
- Hissar
- Laddningsinfrastruktur
- Individuell mätning och debitering
- Fastighetsautomation
- Lekplatser
- Enkelt avhjälpna hinder

Enligt en uppskattning från Uppsala brandförsvaret kommer följande arbetsuppgifter att behöva utföras av plan- och byggnadsnämnden:

- Tillstånd enligt LBE på cirka fyra olika platser i Uppsala kommun. Tillstånden har generellt en tillståndstid på 10 år.
- Tillsyn enligt LBE, som ska genomföras en gång i mitten av tillståndsperioden där det finns tillstånd.
- Tillsyn enligt LSO ska genomföras på alla heltids- och deltidssbrandstationer i kommunen, det vill säga sex deltidssstationer och tre heltidsstationer. Tillsyn bör genomföras med intervaller om fem år.

Uppsala brandförsvaret föreslår att tillsyn och tillståndshantering sker efter ett erfarenhetsutbyte med handläggare från brandförsvaret. På så sätt kan erfarenhet delges och kompetensöverföring ske.

Delegations- och arbetsordningen för plan- och byggnadsnämnden kommer att behöva ändras. Generellt har brandförsvarets handläggare delegation för de flesta beslut. Beslut om utdömande av viten hanteras dock av räddningsnämnden.

Förvaltningen bedömer att ansvariga handläggare på plan- och byggnadsnämnden kan ges liknande delegation som handläggare på räddningsnämnden. Plan- och byggnadsnämnden bör besluta om utdömande av vite i de fall det blir aktuellt.

Plan- och byggnadsnämnden föreslår att Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Uppsala kommun revideras med syfte att ansvaret för tillsyn av brandskydd enligt LSO och tillstånd för brandfarliga och explosiva varor enligt LBE, hos räddningstjänstens lokaler och verksamheter, flyttas från räddningsnämnden till plan- och byggnadsnämnden enligt bilaga 1.

Revidering av räddningsnämndens reglemente bereds av Uppsala brandförsvaret.

Den föreslagna ändringen kommer att innebära att risken för jäv i tillsyn enligt LSO och tillståndsgivning enligt LBE undanröjs.

Ekonomiska konsekvenser

Vid brandförsvarets tillsyn enligt LSO samt tillsyn och tillståndsgivning enligt LBE tas en avgift ut enligt en taxa som fastställts av räddningsnämnden. Förvaltningen föreslår att plan- och byggnadsnämnden vid tillsyn enligt LSO samt tillsyn och tillståndsgivning enligt LBE tar ut avgift med likvärdiga belopp som räddningsnämndens taxa. Avgiften kan då antas komma att finansiera det arbete som plan- och byggnadsnämndens handläggare kommer att utföra om förslaget antas.

Utifrån en första bedömning kommer det troligen inte att behöva tillsättas ytterligare personalresurser hos plan- och byggnadsnämnden. Eventuellt kommer handläggare att behöva genomgå utbildning för att uppnå kompetens att utföra uppdragen.

Utbildning ges av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och är för närvarande kostnadsfri.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 25 september 2025.
- Bilaga 1, Förslag till ändringar i Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Uppsala kommun.
- Bilaga 2, protokollsutdrag från plan- och byggnadsnämnden 25 september 2025 § 218
- Bilaga 3, protokollsutdrag från räddningsnämnden 24 september 2025 § 72

Stadsbyggnadsförvaltningen

Birgitta Pettersson
Stadsdirektör

Christian Blomberg
Stadsbyggnadsdirektör

Stadsbyggnadsförvaltningen

Handläggare:
Rickard Hultberg

Förslag till revidering av Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Uppsala kommun

Nuvarande lydelse

Plan- och byggnadsnämndens uppgifter

48 § Plan- och byggnadsnämnden ansvarar för

1. uppgifter enligt plan- och bygglagen (2010:900) och därtill hörande lagar samt andra föreskrifter med undantag för översiktsplanering,
2. kulturmiljöfrågor enligt kulturmiljölagen (1988:950) och plan- och bygglagen (2010:900),
3. planering och förslag till inrättandet av områdesskydd enligt 7 kap. miljöbalken,
4. uppgifter enligt lagen (1992:1574) om bostadsanpassningsbidrag,
5. uppgifter enligt lagen (2006:378) om lägenhetsregister,

Föreslagen lydelse

Plan- och byggnadsnämndens uppgifter

48 § Plan- och byggnadsnämnden ansvarar för

1. uppgifter enligt plan- och bygglagen (2010:900) och därtill hörande lagar samt andra föreskrifter med undantag för översiktsplanering,
2. kulturmiljöfrågor enligt kulturmiljölagen (1988:950) och plan- och bygglagen (2010:900),
3. planering och förslag till inrättandet av områdesskydd enligt 7 kap. miljöbalken,
4. uppgifter enligt lagen (1992:1574) om bostadsanpassningsbidrag,
5. uppgifter enligt lagen (2006:378) om lägenhetsregister,

6. uppgifter enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor gällande räddningstjänstens egna lokaler och verksamheter,
7. uppgifter enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor gällande räddningstjänstens egna lokaler och verksamheter

Plan- och byggnadsnämnden
Protokollsutdrag

Datum:
2025-09-25

§ 218

Ändring av Reglemente PBN-2025-00167

Beslut

Plan- och byggnadsnämnden beslutar

1. **att** revidera Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Uppsala kommun enligt **bilaga 1**.

Sammanfattning

Uppsala kommun är ansvarig för att utöva tillsyn enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) samt för att utöva tillsyn och hantera tillståndsgivning för brandfarlig vara enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE).

Tillsyn av brandskydd enligt LSO samt tillsyn och tillståndsgivning för brandfarlig vara enligt LBE hanteras av den gemensamma räddningsnämnden för Tierps kommun, Uppsala kommun och Östhammars kommun, där Uppsala är värdkommun.

Ansvaret för tillsyn av brandskydd enligt LSO samt tillsyn och tillståndsgivning för brandfarliga och explosiva varor enligt LBE på den verksamhet som utförs i Uppsala kommun under räddningsnämnden föreslås flyttas från räddningsnämnden till plan- och byggnadsnämnden i Uppsala kommun. Den verksamhet som berörs bedrivs för närvarande av räddningstjänsten, Uppsala brandförsvär.

Överföringen av ansvaret till plan- och byggnadsnämnden görs för att undvika jävsituationer. Överföringen av ansvaret begränsas till tillsyn och tillståndshantering i Uppsala kommun. I övriga kommuner som ingår i den gemensamma räddningsnämnden planeras motsvarande överföring.

Förslaget till revidering av Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Uppsala kommun har tagits fram av stadsbyggnadsförvaltningen efter förfrågan från Uppsala brandförsvär.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 17 september 2025.
- Bilaga 1, Förslag till ändringar i Reglemente för kommunstyrelsen och övriga

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Plan- och byggnadsnämnden
Protokollsutdrag

Datum:
2025-09-25

nämnder i Uppsala kommun.

Arbetsutskottet förslår att kommunstyrelse och kommunfullmäktige att revidera reglementet.

Beslutsgång

Ordföranden finner att nämnden beslutar i enlighet med liggande förslag.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 72

Information om hantering av räddningsnämndens egna tillsyn- och tillståndsärenden

Uppsala brandförsvaret har idag till uppgift att hantera tillsyn enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) samt tillsyn och tillståndsgivning för brandfarliga och explosiva varor enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE). Uppsala brandförsvaret har hanterat tillsyn och tillstånd även för sin egen verksamhet. Brandförsvaret har dock bedömt att det innebär en risk för en jävsituation om myndigheten utför tillsyn enligt LSO och utfärdar tillstånd enligt LBE i den verksamhet som den själv bedriver. Brandförsvaret har därför ställt en fråga till stadsbyggnadsförvaltningen i Uppsala kommun om plan- och byggnadsnämnden kan överta denna tillsyn och tillståndsgivning för brandförsvarets egna verksamheter.

Plan- och byggnadsnämnden i Uppsala kommun kommer att bereda ett ärende till kommunfullmäktige och föreslå en ändring av *Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder* så att nämnden kan överta dessa arbetsuppgifter. En liknande lösning kommer att behöva göras i både Tierp och Östhammars kommuner.